

עמ"ת 56014/05/19 - י"ס נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

עמ"ת 56014-05-19 י"ס (עציר) נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופטת שושנה ליבוביץ
עורר	י"ס (עציר)
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט השלום בירושלים (כב' השופט י. צימרמן) במ"ת 50164-03-19 מיום 20.5.19 בה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
 2. ביום 21.3.19 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות של תקיפה סתם של בת זוג, תקיפה סתם של אחותו ואיומים.
 3. על פי עובדות כתב האישום, בין העורר לבת זוגו התגלע ויכוח כאשר העורר היה תחת השפעת אלכוהול. הוא צעק על המתלוננת, זרק חפצים והכה אותה באגרוף בסמוך לעינה, וזאת בנוכחות בתה הקטינה. אחותו ואחיו של העורר אשר קבלו הודעות בעניין מהמתלוננת, הגיעו לביתם ובקשו להוציאה משם. העורר דחף את אחותו, איים על אחיו שלא יתערב, צעק על המתלוננת וניסה למנוע את יציאתה מחדר השינה. האחות עדכנה את המשטרה והעורר, ששמע על כך, נמלט מהבית.
 4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים.
- בדיון שהתקיים ביום 25.3.19 נקבע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת הנטען בכתב האישום וכן כי קיימת עילת מעצר של מסוכנות. עוד נקבע כי לא ניתן לבחון אפשרות של חלופת מעצר מבלי שיוגש תחילה תסקיר של שירות המבחן.
- בתסקיר שהתקבל בעניינו של העורר הוערך כי הסיכויים להישנות מקרים מהסוג הנדון, ללא טיפול בבעיית התמכרותו לאלכוהול, משמעותיים מאוד. שירות המבחן התרשם כי העורר זקוק לשילוב בקהילה טיפולית סגורה לצורך קבלת טיפול אולם אינו בשל לכך בשלב זה. במצב דברים זה, חלופה ביתית לא תוכל ליתן מענה למסוכנותו. לפיכך הומלץ על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו (תסקיר מיום 14.4.19).

5. בדיון שהתקיים ביום 16.4.19 הבהיר העורר כי הוא מתחרט על מה שאירע וכי הוא נכון לכל חלופה טיפולית שתוצע על ידי שירות המבחן. בהתאם לכך הורה בית המשפט קמא לשירות המבחן להגיש תסקיר משלים על מנת לבחון חלופה כאמור.

מהתסקיר המשלים עלה כי שירות המבחן התרשם שהעורר מביע רצון מילולי בלבד לשינוי אורחות חייו ואינו נכון בכוחות להשתלב בתוכנית טיפולית כוללת. שירות המבחן שב על הערכתו כי העורר זקוק לטיפול כוללני, ארוך טווח, מובנה וסגור בקהילה. מאחר שהעורר הביע נזקקות טיפולית במעמד הדיון, הוא הופנה לקהילת "בית אור אביבה" לראיון קבלה שנקבע ליום 21.5.19 (תסקיר מיום 5.5.19).

6. בדיון שהתקיים ביום 6.5.19 קבל בא כוחו של העורר על הימשכות ההליכים אצל שירות המבחן ועל כך שלא נבחנה כשירות אביו של העורר לשמש כמפקח. בית המשפט קמא הורה כי העורר יתייצב לראיון שנקבע עבורו בבית אור אביבה וכן הורה לשירות המבחן לבחון את התאמת אביו של העורר לשמש כמפקח.

אביו של העורר לא התייצב אצל שירות המבחן. חלף זאת נבחנה כשירות דודה של המתלוננת, אשר הביע רצון לסייע ולשמש חלופה מגבה. שירות המבחן התרשם כי הדוד מבין את תפקידו כמפקח ויוכל להוות גורם סמכותי עבור העורר, מצמצם סיכון ומציב גבולות במקרה בו יעזוב את הקהילה או יודח ממנה (תסקיר מיום 12.5.19).

בתסקיר משלים נוסף דווח כי צוות הקהילה בבית אור אביבה התרשם שהעורר אינו מזהה התמכרות וכי פנייתו להתקבל במסגרת טיפולית אינה עקבית. לפיכך הוחלט שאין מקום לשלבו במסגרתם. בהמשך לכך, שירות המבחן התרשם כי בשלב זה אין מקום לשלב את העורר במסגרת טיפולית. בהעדר חלופה ההולמת את מאפייני הסיכון הנשקף מהתנהגותו לא הומלץ על שחרורו של העורר ממעצר (תסקיר מיום 21.5.19).

7. בדיון שהתקיים ביום 23.5.19 נקבע כי העורר יעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט קמא ציין כי נעשו ניסיונות לשלבו בתהליך טיפולי, הן בעבר הן במסגרת ההליך הנוכחי, אולם העורר אינו מעוניין בכך. זאת למרות שברור כי המעשים המיוחסים לו בוצעו על רקע התמכרותו לאלכוהול. עוד נקבע כי העורר היה אמנם בטיפול ביחידה להתמכרויות ועבר תהליך משמעותי, אולם טיפול זה נפסק ומסוכנותו של העורר נותרה בעינה. בנסיבות אלה נקבע כי לא ניתן לאפשר את שחרורו של העורר למעצר בית, תוך שילובו בטיפול במרכז יום, וזאת אף אם המפקח המוצע נכון לבצע את מלאכתו כנדרש.

8. עיקר טענת העורר מופנית לכך שלא נשקלה האפשרות לשחררו לחלופת מעצר, גם אם נמצא כי אינו מתאים להשתלב בקהילה שיקומית. לטענתו, מן הראוי היה לבחון האם ניתן לאיין את מסוכנותו על ידי שחרורו למעצר בית בביתו דוד המתלוננת המתגורר בעיר צפת המרוחקת גיאוגרפית ממקום מגורי המתלוננת בקריית ארבע. הדוד נמצא כשיר לשמש כמפקח על ידי שירות המבחן והוא מוכן לשמש בתפקידו בכל תנאי שייקבע

לרבות התחייבות להימנע באופן גורף להכניס לביתו אלכוהול מכל סוג שהוא. הדוד נכח באולם בית המשפט קמא והיה על בית המשפט קמא לבחון בעצמו את התאמתו לשמש כמפקח ולשחררו לחלופה המוצעת. עוד נטען כי על שירות המבחן לבחון את התאמת העורר להשתלב במרכז יום לטיפול בהתמכרויות.

9. המשיבה טוענת מנגד כי למרות שהמעשים המיוחסים לכאורה לעורר במסגרת כתב האישום אינם ברף חומרה גבוהה, אין מקום לסטות מהחלטת בית המשפט קמא. המשיבה מצביעה על כך שמדובר במי שהוכרע דינו בחמישה תיקים פליליים, המייחסים לו עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, פריצה לבניין שאינו דירה, שימוש בכוח או באיומים למנוע מעצר והתנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. נעשו בעבר ניסיונות חוזרים ונשנים לסייע לעורר להשתלב בהליך טיפולי לגמילה מאלכוהול, אולם למרבה הצער, ניסיונות אלה לא צלחו. התמכרותו של העורר לאלכוהול יוצרת מסוכנות גבוהה, אשר בהעדר בשלות לטיפול אינה מאפשרת את שחרורו לחלופת מעצר.

10. לאחר שעיינתי במסמכים ושמעתי את טיעוני הצדדים מסקנתי היא כי דין הערר להתקבל בחלקו.

מכלול השיקולים בעניין בחינת חלופת מעצר בעניינו של העורר מציבים תמונה מעט מורכבת. מבלי להקל בה ראש, העבירה המיוחסת לעורר במסגרת כתב האישום הנוכחי אינה ברף חומרה גבוהה. עם זאת, המעשים בוצעו לכאורה תחת השפעת אלכוהול ואין זו הפעם הראשונה בה מיוחסות לעורר עבירות על רקע זה. מתסקיר שירות המבחן ומעברו של העורר עולה כי קיים אצלו דפוס של ביצוע עבירות בהיותו נתון תחת השפעת אלכוהול. כאמור, למרות שהעורר שיתף פעולה בעבר עם ניסיונות לטפל בהתמכרותו לטיפה המרה, למרבה הצער אלה לא צלחו. לפי תסקירי שירות המבחן, בשלב זה העורר אינו בשל להליך טיפולי מוסדי כוללני. בנסיבות אלה, נקל להבין את מסקנת בית המשפט קמא, המתבססת גם על הערכת שירות המבחן, שלפיה חלופת מעצר, שאינה במתכונת של קהילה טיפולית סגורה, לא תסכון בעניינו של העורר. כמו כן, איני מקבלת את טענת העורר כי ניתן היה להסתפק בכך שבית המשפט קמא יבחן בעצמו את כשירותו של דוד המתלוננת לשמש כמפקח ולהורות על שחרורו למעצר בית תחת פיקוחו. בכך אין סג. אף אם מדובר במפקח ראוי, עדיין יש לבחון את התמונה הכוללת, ובעיקר את השאלה האם חלופה זו תאיין את מסוכנותו של העורר בשים לב לבעיית ההתמכרות לאלכוהול. במובן זה, איני מקבלת את הערר שכן בנסיבות העניין לא היה מקום לשחרר את העורר לחלופת מעצר רק על בסיס התרשמות בית המשפט קמא מהמפקח המוצע.

עם זאת, אני סבורה כי הניסיון למצוא חלופת מעצר מתאימה טרם מוצה. גם אם היה רצוי שבמסגרת חלופת המעצר המוצעת יקודם טיפול יעיל בהתמכרותו הנטענת של העורר לאלכוהול, הרי שאין מדובר בהכרח בתנאי לשחרורו. תכליתה של חלופת מעצר במקרה הנדון היא למזער את מסוכנותו של העורר כלפי המתלוננת וכלפי

הציבור. על שירות המבחן לבחון האם החלופה המוצעת מתאימה לצורך זה, גם אם לא יהיה בה ליתן מענה הולם לטיפול ארוך טווח בהתמכרותו הנטענת של העורר לאלכוהול.

11. כאמור, שירות המבחן העריך כי דודה של המתלוננת, המתגורר בצפת, מרחק רב ממקום מגוריה של המתלוננת, כשיר לשמש מפקח. בנסיבות אלה, ראוי כי שירות המבחן, שהוא הגורם המקצועי האמון על כך, יבחן את האפשרות כי העורר ישהה אצלו במעצר בית מלא, כאשר תנאי לכך הוא שתיאסר כניסת אלכוהול מכל סוג, לבית הדוד. ניתן לשקול גם את האפשרות שהעורר ישולב במרכז יומי לטיפול בהתמכרותו, כאשר הוא יגיע למרכז ויוחזר ממנו בפיקוח הדוד. זאת, רק אם ניתן לוודא כי גם במסגרת זו העורר ישהה תחת פיקוח מתאים.

12. נוכח האמור, שירות המבחן יגיש תסקיר משלים לבית המשפט קמא עד יום 24.6.19 במסגרתו תיבחן האפשרות לשחרר את העורר למעצר בית מלא בפיקוחו של דוד המתלוננת בביתו בצפת, בתנאים נוספים כפי שיראו לו, בעיקר איסור הכנסת אלכוהול. כמו כן תיבחן האפשרות לשלב את העורר, במסגרת זו, במרכז יום לטיפול בהתמכרות לאלכוהול.

13. התסקיר המשלים יוגש לבית משפט קמא, אשר יבחן את התסקיר ויחליט כחוכמתו.

14. בשלב זה, יוותר העורר במעצר עד למתן החלטה אחרת.

עותק מההחלטה ישלח לשירות המבחן.

ניתנה היום, ז' סיוון תשע"ט, 10 יוני 2019, בהעדר הצדדים.